voorstel

gemeenteraad

Vergadering:
gemeenteraad Heerlen

Vergaderdatum:
31 januari 2024

Registratienummer:

Agendapunt:

Heerlen, 27 november 2023

Onderwerp
Startonderzoek Rekenkamer Heerlen: Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid Heerlen-Noord

Inleiding/aanleiding
De rekenkamer Heerlen deed een startonderzoek naar het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid Heerlen-Noord (NPHLN). Dit is het eerste onderzoek in een reeks, die tot doel heeft om de raad te ondersteunen bij het volgen, sturen en controleren van NPHLN.

De onderzoeken vinden plaats in samenwerking met de rekenkamers van Arnhem, Groningen en Lelystad.

In het startonderzoek is de volgende onderzoeksvraag beantwoord:
Kan de gemeenteraad de ontwikkeling van het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid Heerlen- Noord aan de beleidsmatige en financiële kaders toetsen?

Deze centrale vraag is opgesplitst in de volgende deelvragen.
1. Zijn de beleidsmatige en financiële uitgangspunten voor het programma voldoende duidelijk voor de gemeenteraad om zijn kaderstellende en controlerende rol te vervullen?
2. Geeft de verstrekte informatie over het programma aan de gemeenteraad voldoende inzicht in de (financiële) voortgang van het programma?
3. Heeft de gemeenteraad voldoende aangrijpingspunten om zijn kaderstellende en controlerende rol gedurende de looptijd van het programma te kunnen vervullen?

De conclusies en aanbevelingen luiden als volgt:

Conclusie 1 Explicitering rol van de raad in de netwerksamenwerking
Na de expliciete keuze (van het rijk) voor netwerksturing moet de raad keuzes maken over de gewenste vorm van netwerksturing. De raad moet aangeven hoe hij de verschillende variabelen van netwerksturing wil instellen, waarmee hij richting wil geven aan hoe het opereren van de raad in het netwerk van het NPHLN eruit gaat zien.

Aanbeveling 1
Beraad u over uw rol als raad in deze netwerksturing. Achtergrondinformatie over 'typen' netwerksturing en het inzetten van deskundigen kunnen u ondersteuning bieden bij dit beraad.

Conclusie 2 Vergroten inzicht in financiën
De bekostiging van NPHLN is complex en het vraagt een extra inspanning om de raad hierover te informeren. Dit kan door de verdere ontwikkeling van de paragraaf Heerlen-Noord.

Aanbeveling 2
Vraag het college om de paragraaf Heerlen-Noord in de P&C documenten verder uit te werken, onder andere door een overzicht te geven van de rijksmiddelen en de gemeentelijke middelen en eventuele andere bijdragen die via de gemeente lopen. Maak daarin duidelijk:

- waar de raad besluitvormingsbevoegdheid heeft;
- wat hierin specifiek voor Heerlen-Noord is en wat voor de hele gemeente;
- welke keuzen naar verwachting komend jaar voorliggen en wat de keuzenvrijheid van de raad is op korte en lange termijn.

Vraag het college om bij raadsvoorstellen die de bekostiging van NPHLN betreffen ook bovengenoemde drie bullets aan te geven.

Conclusie 3 Monitoring en onderzoek
Monitoring en onderzoek van het programma heeft diverse functies voor de raad. Het moet inzicht geven in wat er in Heerlen-Noord wordt uitgevoerd en welke samenhang de diverse activiteiten hebben. Het moet inzicht geven in het effect van de maatregelen en de combinatie van maatregelen. Het geeft de raad informatie op basis waarvan besluiten kunnen worden genomen over de gemeentelijke bijdrage aan het programma.

Aanbeveling 3
Vraag het college inzicht te geven in de beschikbare monitorinformatie over NPHLN en verzoek daar een voorstel aan toe te voegen welke informatie naar hun mening voor sturing en controle door de raad relevant is en wat er dan in de P&C-documenten meegenomen kan worden en wat in de rapportages van het NPHLN. Laat u ook informeren over andere voor de raad relevante informatie over de ontwikkelingen binnen het programma en op welke manier de raad van deze informatie voorzien kan worden. Bespreek dit en stel de tot nu toe gemaakte afspraken over informatieverstrekking bij. Maak daarbij afspraken over regelmatige evaluatie van deze afspraken.

Conclusie 4 Bewonersparticipatie
De raad heeft als volksvertegenwoordiging een bijzondere taak in het betrekken van inwoners. Als volksvertegenwoordiger kunnen raadsleden het participatieproces voeden. Het kan raadsleden ook voor de vraag plaatsen welke rol zij willen spelen in de relatie tussen bewoners, programma en gemeente.
Het is van belang om van tevoren gezamenlijk (raad, college en betrokken ambtelijk professionals) het doel van de participatie te bepalen en af te spreken

hoe het participatieproces zich verhoudt tot het democratische besluitvormingsproces.
Organiseer het participatieproces en het proces met de raad niet volgtijdelijk maar parallel. Bijvoorbeeld door deelbesluiten voor te leggen of door raadsleden te betrekken bij gesprekken en bijeenkomsten met bewoners.

Aanbeveling 4
Stel de uitgangspunten voor participatie vast, en in hoeverre burgers in een parallel proces aan dat van de raad kunnen meedenken over het beleid en de uitvoering.

Conclusie 5 Begrippenkader
Inzicht in het programma wordt bemoeilijkt door verschillende benamingen voor dezelfde dingen. In de verschillende documenten over het NPHLN worden verschillende termen gebruikt voor -naar de mening van de rekenkamer- dezelfde dingen.

Aanbeveling 5
Verzoek het college er bij het programmabureau op aan te dringen een eenduidig begrippenkader te hanteren.

Aanbeveling 6 Het organiseren van het gesprek over de rol van de raad
Voor de opvolging van bovenstaande aanbevelingen adviseert de rekenkamer u om een of meerdere bijeenkomsten te (laten) organiseren waarin de informatie die nodig is gedeeld wordt en het gesprek gevoerd kan worden over wat voor de raad van
belang is bij zijn de rol in de (netwerk)sturing, de controle van de gemeentelijke bijdragen, de informatievoorziening en de bewonersparticipatie.
Hierbij kunt u zich laten ondersteunen door de griffie, door de rekenkamer en/of door externe deskundigen.

Bevoegdheid
Raad

Voorstel
1. De conclusies en aanbevelingen in het rapport “Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid Heerlen-Noord” over te nemen.

Planning, procedure en uitvoering
4 december 2023 Werkgroep Financial Audit
16 januari 2024 Commissie EBF
31 januari 2024 Gemeenteraad

Bijlagen
- Onderzoekrapport “Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid Heerlen-Noord (NPHLN)”
- Aanbiedingsbrief
- Bestuurlijke reactie aanbevelingen startonderzoek NPHLN
- Persbericht

de voorzitter van de Rekenkamer Heerlen,

M. van Tulder

raadsbesluit

De raad der gemeente Heerlen;

gezien het advies van de raadscommissie voor Economie, Bestuur en Financiën d.d. 16 januari 2024:

besluit:

1. De conclusies en aanbevelingen in het rapport "Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid Heerlen-Noord" over te nemen.

Aldus besloten tijdens de vergadering van de raad der gemeente Heerlen van 31 januari 2024.

de griffier,	de voorzitter,
drs. T.W. Zwemmer	drs. R. Wever